

Nr 308.

Av herr Nilsson i Hörby, *angående vidtagande av sådana författningsändringar, att köpingarnas polisuppsyningsmän må såsom polismän och åklagare likställas med landsfiskalerna m. m.*

De nya lagar och författningar angående polisväsendets organisation, som med innevarande års början trätt i tillämpning, torde i stort sett hava hälsats med tillfredsställelse bland polisväsendets befattningshavare. Emellertid vill det synas, som om en grupp bland befattningshavarna icke hade anledning till full belåtenhet, nämligen de i köpingarna anställda polisuppsyningsmännen med åtalsrätt. Från deras sida har också gjorts gällande, att de nya bestämmelserna i vissa hänseenden för dem innebära en form av degradering. I den mån deras hittillsvarande befogenheter inskränkts eller rent av upphävts torde ej kunna förnekas, att deras mening är befogad.

Allt sedan 1864 har Kungl. Maj:t såsom villkor för samhälle att bilda köping föreskrivit, att i köpingen skulle finnas anställd en med åtalsrätt utrustad polisuppsyningsman, vilken det tillkomme att handhava köpingens säkerhets- och ordningspolis. Det måste alltså erkännas, att köpingsåklagareinstitutionen är både relativt gammal och beprövad. Genom av Kungl. Maj:t år 1917 utfärdade föreskrifter är sörgt för, att ifrågavarande befattningshavare äga en mot senare tiders förhållanden svarande kompetens. I fråga om befattningen med polisväsendet blevo också nämnda åklagare fullt likställda med landsfiskalerna och oberoende av dessa vad köpingarna angick. Genom bestämmelse i polisreglementet och i den nu ändrade landsfiskalsinstruktionen är emellertid stadgat, att chefskapet över i köping anställd befattningshavare vid polisväsendet tillkommer landsfiskalen i orten. Enligt nyssnämnda instruktion kan visserligen Kungl. Maj:t förordna om undantag härifrån, men de normer som därvid komma att tillämpas äro hittills icke kända. Genom särskild föreskrift är den köpingsåklagarna förut tillkommande häktningsrätten upphävd utan att möjlighet givits för nyss antydda undantag.

Det torde knappast kunna förvåna, om köpingsåklagarna stå undrande inför frågan, vad de hava gjort eller underlåtit, som föranlett dylik inskränkning av deras befogenheter. De nuvarande köpingsåklagarna hava dock tillträtt sina befattningar på de gamla förutsättningarna och torde ej hava räknat med en förändring till det sämre. Om måhända några av dem sakna formell kompetens enligt nu gällande behörighetsvillkor, så torde detsamma kunna

med lika fog sägas om flertalet av de nuvarande landsfiskalerna. Att likväl köpingsåklagarna beträffande polistjänsten ställts i subordinationsförhållande till befattningshavare, med vilka de i dylikt hänseende varit likställda, kan knappast vara rättvist. Åtminstone borde tillbörlig hänsyn hava tagits till de nuvarande köpingsåklagarna, vilket kunde hava skett genom erforderliga övergångsbestämmelser.

Vi hava i dessa dagar på andra områden fått bevittna införandet av ett slags demokratiserad befälsordning. Så t. ex. kunna underofficerare under vissa förhållanden tilläggas tjänsteställning av ända upp till kaptens grad. Med allt erkännande åt underofficerarna torde likväl ej kunna påstås att deras kompetens står på högre plan än köpingsåklagarnas. Men en väl meriterad och kanske i tjänsten gränad köpingsåklagare kan dock under hela sin tjänstetid bliva underordnad en om än så ung landsfiskal. Uppenbarligen föreligger här en orättvisa och tillika en källa till slitningar, som måste verka menligt jämväl för det allmänna.

Köpingsåklagarna hava genom upprepade framställningar hos Kungl. Maj:t anhållit att få på sig överflyttade de åligganden och befogenheter i avseende å exekutionsväsendet och annat, som författningsenligt tillkomma landsfiskalerna. De hava med rätta framhållit, att rådande uppdelning därav mellan köpingsåklagare och landsfiskaler verkat förvirrande för köpingarnas befolkning. Landsfiskalerna hava i sin ordning ständigt beklagat sig över allt för stor arbetsbörda. Det vill synas, som om här funnes en möjlighet att utan kostnad för statsverket bereda åtskilliga landsfiskaler en ej obetydlig lättnad.

På grund av det anförda får jag hemställa,

att riksdagen måtte

dels uttala sig för ändring i polisreglementet, landsfiskalinstruktionen och Kungl. Maj:ts kungörelse med vissa bestämmelser angående i köping anställda åklagare m. fl., att köpingarnas polisuppsyningsmän såsom polismän och åklagare göras likställda med landsfiskalerna,

dels ock hos Kungl. Maj:t anhålla om utredning, huruvida och i vad mån de åligganden och befogenheter, som enligt lag och författning tillkomma landsfiskal, må för köpings vidkommande överflyttas på i köpingen anställd polisman med åtalsrätt.

Stockholm den 22 januari 1926.

Janne Nilsson.